

Warszawa, 22 lutego 2013 r.

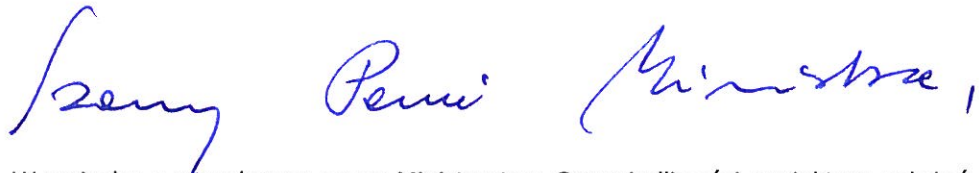
PKPP/MP/148/2013

Polska Konfederacja
Pracodawców Prywatnych
Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@pkpplewiatan.pl
www.pkpplewiatan.pl

Pan
Michał Królikowski
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Sprawiedliwości

member of BUSINESS EUROPE

W związku z przesłanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości projektem założeń *projektu ustawy o prawach konsumentów oraz o zmianie ustaw – Kodeks cywilny i innych ustaw w wersji z 11 stycznia 2013r. („projekt”)* uprzejmie przedstawiam opinie Konfederacji Lewiatan do tego projektu.

I. Wstęp

Głównym celem przedstawionego projektu jest implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE w sprawie praw konsumentów, zmieniającą dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającą dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady („dyrektywa”). Ponadto, projekt zakłada uporządkowanie polskich przepisów konsumenckich, poprzez przeniesienie do kodeksu cywilnego przepisów ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej, będącej implementacją Dyrektywy 1999/44/WE w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji.

Konfederacja Lewiatan z zadowoleniem przyjmuje decyzję o włączeniu przepisów ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej do kodeksu cywilnego. Tak jak wskazano w projekcie założeń, dotychczasowe ujęcie tych przepisów w odrębnej ustawie, doprowadziło do powstania niespójności i luk prawnych. Zdaniem Konfederacji Lewiatan, aby uniknąć podobnych trudności w stosowaniu przepisów dyrektywy o prawach konsumentów, należy dokonać jej implementacji do kodeksu cywilnego, a nie - jak zaplanowano w założeniach - w odrębnej ustawie o prawach konsumentów.

II. Uwagi szczegółowe dotyczące opcji regulacyjnych

3.1. Zakres stosowania dyrektywy (art. 3 ust. 4 dyrektywy)

Art. 3 ust. 4 dyrektywy zezwala na wyłączenie zastosowania dyrektywy do umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, w których „wysokość płatności, której ma dokonać konsument nie przekracza 50 Euro”. Państwa członkowskie mogą obniżyć tę kwotę w przepisach krajowych. Przedstawiony projekt założeń proponuje wyłączenie zastosowania przepisów dyrektywy do umów, na podstawie których płatności wynosi powyżej 10 Euro.

W ocenie Konfederacji Lewiatan wskazany w projekcie pułap jest za niski. Przy tak niewielkiej kwocie transakcji, ponoszenie kosztów związanych ze spełnieniem wymogów wynikających z dyrektywy będzie nieproporcjonalnie duże dla przedsiębiorców oferujących towary o niskiej wartości (książki, kosmetyki, wyroby własne prezentowane na targach). Ponieważ ww. ograniczenie dotyczy kwoty brutto, a więc zawierającej podatek VAT (najczęściej o stawce 23%), dla przedsiębiorcy limit ten faktycznie wynosiłby ok. 34 zł. Aby ograniczyć obciążenia

administracyjne (obowiązki informacyjne) i finansowe nakładane na przedsiębiorców (związane m.in. z koniecznością zwrotu kosztów dostawy w przypadku odstąpienia od umowy), projekt powinien wprowadzić wyższy niż proponowany obecnie pułap 10 Euro. Biorąc pod uwagę obecne warunki rynkowe, wskazany w dyrektywie pułap 50 Euro wydaje się odpowiedni.

Dodatkowo, należy zwrócić uwagę, że motyw 28 preambuły dyrektywy wskazuje, że całkowity koszt transakcji może zostać uwzględniony jedynie w sytuacji gdy „przedmioty umowy są ze sobą powiązane”. Wydaje się więc, że dyrektywa wymaga, aby co do zasady ustalony pułap miał zastosowanie do pojedynczych towarów lub usług, a nie do wartości zamówienia. Nawet przy doprecyzowaniu w przepisach implementujących, że kwota ta odnosi się do wartości całości umowy, a nie pojedynczych towarów lub usług, takie rozwiązanie będzie rodzić trudności natury praktycznej. Fakt, że na tym samym paragonie wyszczególnione są np. trzy towary nie zmienia tego, że od strony cywilistycznej, dokumentuje on trzy odrębne transakcje. Dla każdej z nich można dochodzić swoich praw odrębnie.

3.2. Transakcje w bieżących sprawach życia codziennego (art. 5 ust. 3 dyrektywy)

Konfederacja Lewiatan pozytywnie ocenia wyłączenie stosowania przepisów dyrektywy do transakcji w drobnych bieżących sprawach życia codziennego. Realizacja postanowień dyrektywy w odniesieniu do tych transakcji powodowałaby nieproporcjonalne obowiązki informacyjne.

3.3. Dodatkowe wymogi informacyjne przed zawarciem umowy (art. 5 ust. 4 dyrektywy)

Konfederacja Lewiatan uważa za słuszne nienakładanie przez polskiego ustawodawcę wykraczających poza wymogi dyrektywy obowiązków informacyjnych, jakie przedsiębiorca miałby przekazać konsumentowi przed zawarciem umów innych niż umowy zawierane na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa.

3.5. Wymogi językowe (art. 6 ust. 7 dyrektywy)

Zgadzamy się z tym, że nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowych wymogów językowych w odniesieniu do informacji przekazywanych konsumentowi przed zawarciem umowy. Kwestie te są w wystarczającym stopniu uregulowane w ustawie z dnia 7 października 1999 o języku polskim.

3.4. Wyrażne żądanie naprawy lub konserwacji (art. 7 ustęp 4 dyrektywy)

Konfederacja Lewiatan popiera ograniczenie obowiązków informacyjnych, jakie przedsiębiorca zawierający umowę poza lokalem przedsiębiorstwa będzie zobowiązany spełnić w przypadku gdy konsument wyraźnie zażądał świadczenia usług przez przedsiębiorcę w celu naprawy lub konserwacji, gdy obie strony umowy natychmiast wykonują swoje zobowiązania a płatność, której ma dokonać konsument nie przekracza 200 Euro. Należy uwzględnić przewidujący takie ograniczenia art. 7 ust 4 w przepisach transponujących dyrektywę do polskiego porządku prawnego.

3.5. Zawieranie umowy na odległość przez telefon (art. 8 ust. 6 w zw. z art. 8 ust. 7 dyrektywy)

W przypadku umów zawieranych przez telefon dyrektywa pozwala państwom członkowskim na nałożenie na przedsiębiorców obowiązku potwierdzenia oferty złożonej konsumentowi, którą ten będzie związany dopiero z chwilą podpisania oferty lub przesłania pisemnej zgody.

W opinii PKPP Lewiatan nie jest konieczne formułowanie takiego wymogu, gdyż z ust. 7 tego przepisu wynika, że taki przedsiębiorca i tak jest zobowiązany przesłać potwierdzenie zawarcia

umowy „najpóźniej w chwili dostarczenia towarów lub przed rozpoczęciem świadczenia usług”. Biorąc pod uwagę bardzo rozbudowany obowiązek informacyjny nałożony artykułem 5 i 6, ponowne przekazywanie informacji przed zawarciem umowy jest niezasadne. Od strony praktycznej trudno bowiem wskazać różnice pomiędzy treścią oferty a potwierdzeniem zawarcia umowy – oba dokumenty będą zawierały niemal takie same informacje. Ponadto, dodawanie kolejnego etapu zawierania umowy (wymiany dokumentów) stoi w sprzeczności z wymaganą potrzebami rynku szybkością obrotu. Wprowadzenie takiego rozwiązania w polskiej ustawie spowoduje, że w przypadku umowy zawartej przez telefon, konsument nie będzie mógł korzystać z zakupionych towarów lub usług do momentu potwierdzenia oferty, tylko po to, żeby ewentualnie mógł z nich zrezygnować, do czego i tak ma prawo zgodnie z art. 9 ust. 1 dyrektywy.

Artykuł 8 ustęp 6 dyrektywy stanowi, że jeżeli państwa członkowskie nałożą obowiązek potwierdzania oferty w odniesieniu do umów zawieranych na odległość przez telefon, państwa członkowskie mogą postanowić, że przedsiębiorca musi przekazać takie potwierdzenie na trwałym nośniku. Jeżeli zaprezentowane powyżej argumenty nie spotkają się z poparciem ustawodawcy, Konfederacja Lewiatan pragnie podkreślić, że w razie wprowadzenia mechanizmu potwierdzania oferty i akceptowania jej przez konsumenta, niezbędne jest zezwolenie na przekazywanie potwierdzeń na trwałym nośniku, w rozumieniu art. 2 punkt 10 dyrektywy.

III. Inne uwagi dotyczące implementacji

Konfederacja Lewiatan pragnie zwrócić uwagę na konieczność prawidłowego implementowania artykułu 14 ustęp 2, zgodnie z którym „konsument odpowiada tylko za wszelkie zmniejszenie wartości towarów wynikające z obchodzenia się z towarami w sposób inny niż konieczny do stwierdzenia charakteru, cech i funkcjonowania towarów.” Istotnym jest zapewnienie, żeby zgodnie z brzmieniem motywu 47 preambuły, dla stwierdzenia charakteru, cech i funkcjonowania towarów konsument będzie musiał „obchodzić się z towarami i sprawdzać je tylko w taki sam sposób, w jaki mógłby to zrobić w sklepie.” Korzystanie z rzeczy w większym zakresie np. noszenie zakupionej odzieży (nie tylko jej przymierzenie) powinno wyłączać możliwość odstąpienia od umowy.

V. Reforma przepisów dotyczących odpowiedzialności za jakość rzeczy sprzedanej, w tym przepisów stanowiących transpozycję dyrektywy o sprzedaży konsumenckiej

4.1. Rękojmia i gwarancja

Konfederacja Lewiatan popiera zaproponowane w projekcie rozwiązania dotyczące rękojmi i gwarancji. Dla ich rzetelnej oceny niezbędne będzie skonkretyzowanie założeń na dalszym etapie prac.

4.2. Regres

Konfederacja Lewiatan uważa, że instytucja regresu pomiędzy przedsiębiorcami uczestniczącymi w łańcuchu sprzedaży wymaga szczególnej analizy skutków, jakie mogą wynikać z jej wprowadzenia. Przede wszystkim konieczne będzie ponowne rozważenie zasadności wprowadzenia domniemania istnienia wady na każdym etapie łańcucha sprzedaży. Dla przykładu wskazać należy, że przedsiębiorca, który nie jest sprzedawcą końcowym, może mieć znaczenie utrudnione obalenie tego domniemania, gdy wada będzie wynikać z zapewnień sprzedawcy końcowego, o których taki przedsiębiorca nie będzie posiadał informacji. Konsument dochodzący swoich roszczeń od sprzedawcy końcowego może pominąć lub nie zauważyć, że wada może wynikać z zapewnień sprzedawcy końcowego. W takim przypadku zasadne wydaje się przyjęcie rozwiązania, w którym sprzedawca końcowy będzie musiał

wykazać, że wszystkie swoje obowiązki wypełnił prawidłowo, zamiast obciążania poprzednika sprzedawcy końcowego ciężarem obalenia domniemania. Ponadto zauważyć należy, iż dla pozwanego przedsiębiorcy w procesie cywilnym trudne może okazać się wykazanie okoliczności negatywnej, a mianowicie, że wada nie istniała w momencie wydania przez niego rzeczy, co do zasady bowiem okoliczności negatywne nie powinny być przedmiotem dowodu.

4.3. Odpowiedzialność wykroczeniowa za brak realizacji obowiązków informacyjnych

Zdaniem Konfederacji Lewiatan nie jest zasadne wprowadzanie odpowiedzialności wykroczeniowej za brak realizacji obowiązków informacyjnych wynikających z przepisów, których wprowadzenia dotyczy Projekt. Szereg już istniejących instrumentów i dotkliwych sankcji, które na przedsiębiorcę mogą zostać nałożone choćby w postępowaniu przed UOKiK nie wymaga wprowadzania dodatkowych sankcji o charakterze karnoprawnym.

4.4. Zmiana art. 58 ust 2 ustawy o kredycie konsumenckim

Konfederacja Lewiatan uznaje zasadność zmiany art. 58 ust 2 ustawy o kredycie konsumenckim w celu usunięcia sprzeczności z art. 16 a ust 3 ustawy i o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny. Ze względu na duże problemy interpretacyjne wynikające z tej rozbieżności wydaje się, że zmiana ta powinna zostać dokonana wcześniej niż czerwiec 2014 r.

Henryka Bochniarz
Prezydent
Konfederacji Lewiatan

